

prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Cantemir (jud: Sv.Caitaz)
instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: G.Vavrin, S.Pilipenco, I.Dănăilă)

Î N C H E I E R E

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoria

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Primăria Vișniovca, raionul Cantemir, reprezentată de avocatul Josu Gheorghe și de Chendighilean Valeriu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Vișniovca, raionul Cantemir împotriva lui Stratiev Ivan, Chendighilean Valeriu cu privire la revendicarea bunului din posesie străină și încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 30 martie 2021 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2017, Primăria satului Vișniovca, raionul Cantemir a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Stratiev Ivan și Chendighilean Valeriu solicitând încasarea în mod solidar din contul pârâților Stratiev Ivan și Chendighilean Valeriu a prejudiciilor în sumă de 414 915 lei, încasarea cheltuielilor judiciare, revendicarea din posesia ilegală a pârâților a bazinului acvatic (iazul) cu suprafața de 59,0752 ha, nr. cadastral XXXXX care îl folosesc ilegal începând cu data de 01 ianuarie 2009.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, Primăria Vișniovca, raionul Cantemir este proprietarul terenului cu suprafața de 59,0752 ha, nr. cadastral XXXXX, cu modul de folosință- Fondul apelor, fapt confirmat prin extrasul din registrul bunurilor imobile, eliberat de OCT Cantemir. Prin urmare, Primăria satului Vișniovca, raionul Cantemir a încheiat contractul de arendă a terenurilor din 04 ianuarie 2006, înregistrat la 01 martie 2006 sub nr.651 prin care s-a dat în arendă lui Chendighilean Valeriu și G.Ț. „Nicolae Mihnea” bazinul acvatic (iazul) cu suprafața de 60 ha.

A relatat că, conform alin. 3 al contractului termenul de arendă a fost stabilit de la 04 ianuarie 2006 până la 31 decembrie 2008, iar conform punctului 5 al contractului plata de arendă a fost stabilită conform calcului anexă la contract.

A notat că arendașii au încălcat prevederile punctului 5 al contractului și nu au achitat în întregime plata de arendă în perioada de la 15 august-15 octombrie a fiecărui an așa cum prevede contractul, în sumă de 22 583 lei, ulterior și suma de 33 875 lei anual. Termenul de arendă a bazinului acvatic a expirat la 31 decembrie

2008, iar arendașii au prelungit ilegal să-1 folosească, fără să încheie un nou contract și fără să plătească arenda. Faptul dat a fost specificat în Raportul privind rezultatele inspectării financiare tematice efectuate la Primăria satului Vișniovca din 20 martie 2017, conform căruia primăria a fost prejudiciată cu suma de 367220 lei, plată de arendă pentru perioada 01 ianuarie 2009-31 decembrie 2016, iar pentru anul 2017 suma de 47 695,25 lei, în total suma de 414 915 lei.

Direcția Teritorială Inspectare Financiară Cahul, prin prescripția din 06 aprilie 2017 a cerut să întreprindă măsuri de rigoare în vederea încasării venitului ratat de 367220 lei, astfel, prin decizia consiliului local nr.04/01 din 30 iunie 2017 Primăria a fost impusă să ia măsurile de rigoare.

A declarat că, conform art.75 alin.(2) al Legii nr.436-XV din 28.12.2006 privind administrația publică locală obiectele acvatic se atribuie la categoria bunurilor din domeniul public de interes local, iar conform art.77 al.(2) al aceleași Legi, bunurile care aparțin domeniului public (cum este bazinul acvatic) prin decizia consiliului pot fi date în administrare întreprinderilor municipale și instituțiilor publice, concesionate, date în arendă ori locațiune în condițiile legii.

Prin acțiunile pârâților, Primăriei i-au fost cauzate mari prejudicii, neachitarea sumei de 414 915 lei, calculat conform prevederilor art.10 al Legii nr.1308 din 25.07.1997 „Privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului” (modificată prin Legea nr.108-XVIII din 17.12.2009), prejudiciile fiind cu mult mai mari în legătură cu faptul că pârâții au folosit iazul pentru pescuit industrial ilegal.

A notat reclamantul că, prin somațiile din 06 octombrie 2015 și 05 mai 2017 au solicitat pârâților să înceteze folosirea ilegală a iazului și recuperarea prejudiciilor, însă au refuzat.

Faptul folosirii ilegale a iazului s-a dovedit prin faptul achitării de pârâți a impozitului funciar pe anii 2009, 2010, 2011, 2013, 2014 și 2015, răspunsul lui Stratiev Ivan din 07 decembrie 2015 și contestația lui Chendighilean Valeriu din 06 iulie 2017.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat în mod solidar de la Stratiev Ivan și Chendighilean Valeriu în beneficiul Primăriei satului Vișniovca, r-nul Cantemir, întru compensarea prejudiciului cauzat prin folosirea ilegală a bazinului acvatic (iazului) cu suprafața de 59,0752 ha, nr.cadastral XXXXX în perioada anilor 2015-2017, suma de 143 085,85 lei. S-a revendicat din posesia ilegală a pârâților Stratiev Ivan și Chendighilean Valeriu bazinul acvatic (iazul) cu suprafața de 59,0752 ha, nr. cadastral XXXXX din XXXXX.

S-a încetat procesul la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Vișniovca, r-nul Cantemir împotriva lui Chendighilean Valeriu în partea încasării prejudiciului în sumă de 237 126 de lei pentru folosirea ilegală a bazinului acvatic începând cu data de 01.01.2009 și pînă la 01.01.2014, pe motiv că într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune.

În rest, pretențiile Primăriei satului Vișniovca, r-nul Cantemir către Stratiev Ivan, Chendighilean Valeriu cu privire la încasarea prejudiciului pentru folosirea ilegală a bazinului acvatic s-au respins ca tardive. S-a încasat de la Stratiev Ivan și Chendighilean Valeriu în beneficiul Primăriei satului Vișniovca, r-nul Cantemir,

întru compensarea cheltuielilor de asistență juridică câte 1 000 de lei. S-a încasat de la Stratiev Ivan și Chendighilean Valeriu în beneficiul statului a câte 2 146 de lei taxă de stat.

Prin decizia din 30 martie 2021 a Curții de Apel Cahul s-au respins apelurile declarate de Primăria satului Vișniovca, raionul Cantemir prin intermediul avocatului Josu Gheorghe, de Chendighilean Valeriu și de Stratiev Ivan și s-a menținut hotărârea din 04 decembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că administrația publică locală este proprietarul terenului subacvatic cu nr. cadastral XXXXX și suprafața de 59,0752 ha, amplasat în extravilanul XXXXX, ceia ce îi permite exercitarea în putere proprie și în interes propriu a atributelor de posesie, folosință și dispoziție asupra bunului respectiv în limitele determinate de lege.

Potrivit art.4 al Legii apelor, terenul de sub apă și construcțiile hidrotehnice constituie un bun indivizibil, dar atât timp cât dreptul de proprietate asupra construcțiilor hidrotehnice nu este înregistrat, autoritatea publică locală este în drept să dea în arendă doar terenul subacvatic proprietate publică.

În speță, primăria a dat în arendă nu apele, dar terenul subacvatic și după expirarea termenului de arendă, acest teren subacvatic cu tot cu bazin acvatic nu a fost restituit primăriei de către pîrîții din litigiu.

Instanța de apel a notat că, la data de 29 septembrie 2008 Chendighilean Valeriu a contestat în instanță legalitatea Contractului de arendă din 04.01.2006, invocând nulitatea absolută a acestuia, iar la data de 18.02.2013 a renunțat la acțiunea în cauză, renunțul reclamantului la acțiune fiind admis de instanța de judecată cu încetarea procesului (vol.I ,nr.2-481/13).

Astfel, a concluzionat instanța de apel că nu sunt întemeiate argumentele pîrîților privind încheierea contractului de arendă cu grave încălcări al legislației în vigoare. Mai mult, contractul de arendă în speță nu reprezintă obiectul litigiului și acest raport juridic deja a fost executat și a produs efecte juridice.

Instanța de apel a relatat că, instanța de fond just a considerat întemeiate pretențiile Primăriei Vișniovca privind revendicarea iazului din posesia ilegală a pîrîților Stratiev Ivan și Chendighilean Valeriu, deoarece nu s-a confirmat poziția pîrîților precum că, nu se mai folosesc de iaz din anul 2015, iar din luna decembrie 2017 au scos și paza puietului de pește, deoarece lipsește un Act de predare-primire a terenului , după cum prevede art. 1307, art.1290 Cod civil.

Insanța de apel a relatat că, conform pct.5, pct.10 din Contractul de arendă, încheiat la 04.01.2006 cu Primăria Vișniovca, arendașii s-au obligat să achite atât plata de arendă, cât și impozitele și alte plăți prevăzute de legislația în vigoare.

Prin urmare, pîrîții au arendat terenul subacvatic pentru creșterea și reproducerea peștelui fapt ce plasează terenul la categoria terenurilor cu destinație agricolă, potrivit art. 3 al Legii Nr. 149 din 08.06.2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, art. 36 Cod funciar, astfel că calcularea plății de arendă în temeiul Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului este justificată și legal întemeiată.

La 29 iunie 2021, Primăria Vișniovca, raionul Cantemir, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu a declarat recurs, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs s-a menționat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată și anume art.75 din Legea nr.436/28.12.2006 privind administrația publică locală, de asemenea instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat prevederile art.265 lit.b) CPC și art.272 alin.(1) Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

La 06 septembrie 2021 Chendighilean Valeriu a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii sau remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond sau instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs s-a menționat că, instanța de apel a ignorat prevederile art.432 alin.(2) lit.c) și alin.(4) Cod de procedură civilă.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la 30 martie 2021 și a expedit-o participanților la proces la 25 mai 2021 (f.d.70, vol.V), iar recurenta Primăria Vișniovca, raionul Cantemir a recepționat-o la 28 mai 2021, conform avizului de recepție (f.d.76, vol.V), însă la materialele lipsesc date de recepționare a deciziei instanței de apel de către Chendighilean Valeriu. Astfel, recursul declarat la 29 iunie 2021 de către Primăria Vișniovca, raionul Cantemir, reprezentată de avocatul Josu Gheorghe și recursul declarat de Chendighilean Valeriu sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 13 iulie 2021 și la 06 septembrie 2021 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței.

La 20 august 2021 Stratiev Ivan a depus referință și a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de Primăria satului Vișniova, raionul Cantemir.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Primăria Vișniovca, raionul Cantemir, reprezentată de avocatul Josu Gheorghe și de Chendighilean Valeriu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate

sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Primăria Vișniovca, raionul Cantemir, reprezentată de avocatul Josu Gheorghe și de Chendighilean Valeriu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

recunoaște recursurile declarate de Primăria Vișniovca, raionul Cantemir, reprezentată de avocatul Josu Gheorghe și de Chendighilean Valeriu, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Primăria Vișniovca, raionul Cantemir, reprezentată de avocatul Josu Gheorghe și de Chendighilean Valeriu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru